

Motovun film festival i njegov utjecaj na turizam regije

Hruška, Ivan

Undergraduate thesis / Završni rad

2019

Degree Grantor / Ustanova koja je dodijelila akademski / stručni stupanj: **The University of Applied Sciences Baltazar Zaprešić / Veleučilište s pravom javnosti Baltazar Zaprešić**

Permanent link / Trajna poveznica: <https://um.nsk.hr/um:nbn:hr:129:214286>

Rights / Prava: [In copyright](#)/[Zaštićeno autorskim pravom.](#)

Download date / Datum preuzimanja: **2024-12-28**

Repository / Repozitorij:

[Digital Repository of the University of Applied Sciences Baltazar Zaprešić - The aim of Digital Repository is to collect and publish diploma works, dissertations, scientific and professional publications](#)

VELEUČILIŠTE
s pravom javnosti
BALTAZAR ZAPREŠIĆ
Zaprešić
Preddiplomski stručni studij
Poslovanje i upravljanje

Ivan Hruška

Motovun film festival
i njegov utjecaj na turizam regije

STRUČNI ZAVRŠNI RAD

Zaprešić, 2019. godine

VELEUČILIŠTE
s pravom javnosti
BALTAZAR ZAPREŠIĆ
Zaprešić
Preddiplomski stručni studij
Poslovanje i upravljanje

STRUČNI ZAVRŠNI RAD

Motovun film festival
i njegov utjecaj na turizam regije

Mentorica: mr. sc. Ines Jemrić Ostojić, v.pred.

Kolegij: Sociologija turizma

Student: Ivan Hruška

JMBAG studenta:0116137706

Sadržaj

Sažetak	1
Abstract	2
1. Uvod	3
2. Filmski festivali	5
2.1. Poznati filmski festivali	7
2.2. Utjecaj filmskih festivala	9
3. Motovun film festival	11
3.1. Povijest festivala	12
4. Utjecaj Motovun film festivala	14
4.1. Usporedba s Pulskim festivalom	18
4.2. Usporedba sa Sarajevo film festivalom	19
5. Statistika posjećenosti	20
6. Zaključak	23
7. Literatura	25
7.1. Knjige i članci	25
7.2. Internetski izvori	25

Sažetak

Filmski festivali u posljednjem desetljeću postaju sve popularniji i sve dostupniji masama te privlače jako veliki broj posjetitelja i doprinose jačanju kulturnog proizvoda neke destinacije. Takvim učinkom potiču razvoj siromašnijih mjesta te širenje ponude već unaprijed bogatih mjesta.

Filmski festivali u svjetskim razmjerima organiziraju se od prvog priznatog međunarodnog filmskog festivala u Veneciji koji je održan još davne 19342. godine te od tada isključivo rastu na popularnosti te potiču sve zainteresirane da i oni pokušaju doprinijeti ponudi organizacijom vlastitog festivala.

Uz spomen nekoliko najbitnijih svjetskih festivala svakako najpoznatiji Hrvatski filmski festival jest Motovun Film Festival. Ovaj je festival svojom rastućom popularnošću kroz godine privukao mnoge turiste, filmske kritičare i stručnjake, te regiji donio turistički prosperitet. Glavna je tema ovog rada bila prikazati utjecaj Motovun Film Festivala na motovunsku regiju.

Ključne riječi: turizam, Motovun, filmski festival, Motovun Film Festival

Abstract

In the last decade or so film festivals have been gaining massive popularity all around the world and are becoming more and more accessible to the masses. They are attracting a large number of visitors and by that are strengthening the cultural offer of a destination.

With that kind of effect they are helping poorer places develop and the richer places to even further enrich their offer.

In global proportions film festivals have been organized since the first internationally recognized film festival in Venice in 1932 and are from that point only growing and stimulating all interested people to organize their own film festival.

While mentioning some of the most popular festivals all around the world we focus primarily on the most well known Croatian film festival, and that is the Motovun Film Festival. This festival has gained huge popularity over the years and has brought many tourists, film critics and experts to Motovun, and has also ensured tourism prosperity for the region. The main subject of this paper was to show the influence that the Motovun Film Festival has had on the motovun region.

Key words: tourism, Motovun, film festival, Motovun Film Festival

1.Uvod

Filmski festivali postali su bitan čimbenik zbog svog doprinosa za rast mnogih lokalnih ekonomija te sve više gradova diljem svijeta organiziraju filmske festivale kako bi privukli turiste i kao ekonomske pokretače u smislu veće zarade i novih radnih mjesta.

Filmski festivali prepoznati su od strane mnogih država kao sredstvo promoviranja turizma i unaprjeđenja kulturnog i ekonomskog statusa nekog mjesta te se time pojavljuje potreba da se proučava njihov utjecaj na okolinu te osmisle strategije za osiguravanje njihovog uspjeha.

Smatra se da se godišnje diljem svijeta održava otprilike 1900 filmskih festivala od kojih većina otpadaju na SAD i Europu.

Za osobe koje su zainteresirane za karijeru u filmskoj industriji filmski festivali se jako često održavaju tijekom doba godine kada je turizam u nekom mjestu na slabijoj razini. U prosjeku imaju manji utjecaj na sam grad ili mjesto od uličnih festivala u smislu da ne utječu na isti način što se tiče zatvaranja samog prometa, potrebe za osiguranjem, stvaranjem velikog nereda itd.

Ključ uspjeha za svakog filmaša leži u zastupljenosti tj. u mogućnosti vlastitog eksponiranja. Kako bi potražili pomoć u tom aspektu filmaši se često okreću određenim agencijama koje im nude marketinške aktivnosti u njihovo ime te usluge u komunikaciji koji filmašima pomažu da stupe u kontakt s organizatorima festivala i ostalim profesionalcima iz filmske industrije.

Odabrati na koji točno festival prijaviti svoj film je također od visoke važnosti. Ono što filmašu treba biti najbitnije su medijska eksponiranost festivala, glas na kojem je festival, nagrade koje se dodjeljuju te od koje su važnosti, mogućnost stvaranja novih kontakata, mogućnost da njihov film bude viđen od strane filmskih distributera i na kraju krajeva, da si osiguraju distribuciju svog filma. Filmski festivali diljem svijeta bore se tj. natječu za filmaše, filmske distributere i publiku. Samim time za uspjeh festivala jako je bitno da se ostvari prisutnost u filmskoj industriji i naravno odredi strategija koja će ih razlikovati od drugih. Jedan od glavnih načina na koje se festival može razlikovati od konkurencije je mogućnost da svim potencijalnim filmašima ponude pristup i prisutnost filmskih distributera koji najviše odgovaraju filmu kakav oni žele predstaviti te im time nude veću mogućnost plasiranja svog vlastitog filma na ciljano tržište. Također jedna od najuspješnijih strategija je interes same zajednice za organiziranjem festivala činjenicom da se pruža mogućnost povećanja turizma i produkcije filmova iz same regije.

Najteži dio samog festivala je ponuditi filmašima dobro iskustvo, jer se oni na festivalu svi međusobno družu te ako na Vašem festival nije dobra atmosfera i ne ostavlja pozitivan dojam na njih, nećete niti uspjeti.

Filmski festivali smatraju se neprofitnom vrstom umjetnosti koja umjesto vlastite zarade, podiže kulturološki i ekonomski značaj nekog mjesta.

Na sličan način je Motovun film festival utjecao na sami Motovun te je imao značajan doprinos velikom rastu u posjećenosti Motovuna i njegovom značaju za filmsku industriju Hrvatske.

Postoji mnogo pokazatelja koji ukazuju na činjenicu je posjećenost samog Motovuna u drastičnom porastu od kada se festival održava te je također utjecao na filmsku industriju Hrvatske u kojoj je uz Pula film festival prepoznat kao jedan od vodećih festivala u državi a to je s obzirom na veličinu samog grada uspjeh sam po sebi.

Motovun prema posljednjem popisu stanovništva (2001. Godine) ima svega 983 stanovnika te nažalost nije poznat podataka kolika je trenutna brojka no usporedimo tu brojku s brojem posjetitelja Motovuna u periodu trajanja festivala koji za ovu godinu iznosi 3.805 dolazaka i 11.925 noćenja. Iz prikazanih brojeva lako se da zaključiti kakav točno utjecaj organizacija festivala može imati na neko mjesto pogotovo kada se radi o mjestu veličine Motovuna, gdje za vrijeme trajanja festivala mjesto posjeti više nekoliko put više ljudi nego što iznosi službeni broj stanovnika.

Prvotna ideja kada se festival tek pojavio je da se neće dijeliti mnoštvo nagrada kao na ostalim festivalima te da će se za razliku od velike količine konkurencije održavati pod otvorenim nebom. Tim potezima Motovun film festival se htio istaknuti no kroz godine su ipak prilagodili izgled samog festivala po uzoru na druge, primjerice, uvedeno je mnoštvo nagrada kroz godine a sustav nagrađivanja nije mijenjan od 2014. godine do danas.

Također, praćenje trenutnih trendova u svijetu je vidljivo u ovogodišnjoj inicijativi festivala „bez plastike“ u kojem je izbačeno svako korištenje plastike te su time učinili hrabar potez i pokazali da također mogu biti i nositelji trendova od kojih će drugi moći nešto novo naučiti.

2. Filmski festivali

Filmski festivali su organizirani event u kojima se pred publikom prikazuju odabrani filmovi. To su povremeno održani kulturni događaji koji se prikazuju na određenom mjestu. Također se od strane odabranog žirija mogu dijeliti i određene nagrade no nije nužno da uključuju i financijsku donaciju. Vjerojatno prvim filmskim festivalom ikad smatra se Venecijanski filmski festival održan 1932. godine u sklopu Venecijanskog bijenalea. Venecijanski filmski festival se i dan danas smatra jednim od vodećih svjetskih festivala uz Berlinski filmski festival i filmski festival u Cannesu. Filmski festivali koji se održavaju jednom godišnje smatraju se europskom institucijom izumljenom još prije više od 80 godina s prvim Venecijanskim filmskim festivalom. U posljednjem desetljeću vodeći svjetski filmski festivali poput ranije spomenutih osiguravaju posebne programe za filmaše kako bi se potaknuli projekti u određenim filmskim žanrovima.

Neki od programa su Cannes' Cinefoundation i Berlin's World Cinema Fund. Filmski festivali sami za sebe nemaju sredstva kojima bi pomogli u stvaranju samog filma ali u mogućnosti su pomoći odabranoj grupi filmaša i filmskih producenata upoznati se s kompleksnom mrežom kontakata u filmskoj industriji. Činjenica da se nečiji film prikaže na jednom od glavnih svjetskih festivala daje filmašu šansu da postane producent poznat po suradnji s jednim od određenih festivala te samim time proširi svoju mrežu kontakata i poveća reference koje ima u svijetu filma.

Razvijajući talente, festivali pomažu pri samom povećanju kvalitete filmova koje su u mogućnosti onda i prikazivati, a ako postanu dovoljno uspješni na samom festivalu, mogu doživjeti i uspjeh na kino blagajnama.

Festivali su postali jedno od najvećih tržišta za pronalazak novih filmova od strane distributera te su njihovi datumi održavanja ključni u dnevnicima svih filmaša i njihovih marketinških stručnjaka jer oni itekako utječu na daljnju distribuciju filma. Rijetki festivali, izuzev Cannes film festivala i Berlinalea, uključuju također i službeno filmsko tržište. Glavni cilj festivala je prikazivanje filmova u svrhu njegovog medijskog eksponiranja i boljeg marketinga no mnogo filmskih distributera također posjećuje filmske festivale u nadi da će pronaći svoj novi projekt.

Filmski festivali su vitalan dio filmskog ekosistema te se njihov utjecaj može vidjeti kroz kulturu u nekoliko čimbenika:

- Stvaraju platformu za nove talente.

Svake godine, filmaši prijavljuju svoje filmove i uratke na što je više moguće filmskih festivala diljem svijeta u nadi da će njihov film doći do publike koju sami ciljaju i do eventualne distribucije. Ako film privuče pozornost organizatora festivala, nezavisni filmaš ima priliku da njegov film preko festivala dođe do velikog broja gledatelja među kojima mogu biti i utjecajni pojedinci. Filmski festivali pomogli su otvoriti vrata filmske industrije nekim od najpoznatijih filmaša poput Quentina Tarantina, Morgana Spurlucka ili Darrena Arnofskya.

- Privlače novu publiku

Kada novi ili nezavisni producent uspješno prikaže svoj film na nekom filmskom festivalu, publika dobi priliku da se poveže s pričom samog filma na način da iskuse film iz prve ruke. Ozračje festivala dopušta im da podijele svoje emocije i ideje s producentima i redateljima koji su radili na filmu isto kao s ostatkom publike te tako možda i utječu na stvaranje novih filmova. Taj proces može producentima i redateljima te svim potencijalnim filmašima dati uvid u mišljenje javnosti te ih također povezati s osobama koje film mogu dovesti do šire publike.

- Promocija turizma i lokalne ekonomije

Filmski festivali mogu privući posjetitelje iz svoje vlastite zajednice ali i diljem svijeta, na kraju jačajući lokalnu ekonomiju. Filmski festivali donose veliku količinu zarade i novčanog poticaja nekoj regiji te doprinose ekonomiji na razne načine primjerice poreze koji se na njihove velike zarade moraju platiti državi u kojoj se nalaze.

Zaključak koji se može izvući je da filmski festivali ne samo potiču mlade talente da se bolje razvijaju već im pomažu stvoriti i veliku mrežu kontakata a na kraju tako i potencijalno pokrenuti veliku filmsku karijeru. Filmaši koji na takav način postignu određen uspjeh festivalu nadoknađuju tako da im svake godine donose sve kvalitetnije filmske uratke a nastavno podižu i popularnost samog festivala. Također, proteklih desetljeća interes za filmske festivale od strane publike je u visokom porastu. Svaki festival pruža neko svoje posebno iskustvo s kojim se pokušava razlikovati od konkurencije. Dok primjerice Venecijanski filmski festival nosi povijesnu važnost i samim time bitno mjesto među ostalim festivalima, filmski festival održan u Cannesu ponosi se glamurom koji s njim dolazi.

2.1. Poznati filmski festivali

Filmski festival u Cannesu jedan je od najprestižnijih filmskih festivala na svijetu. Prvi put je održan 1946. godine potaknut uspjehom Venecijanskog filmskog festivala te je od tada postao pozornica za A listu hollywoodskih zvijezda i premijere njihovih novih filmova. Festival dodjeljuje nekoliko nagrada od kojih je najbitnija Zlatna palma za najbolji film. Ostale nagrade se dijele na nagrade za dugometražne filmove, kratkometražne filmove te nagradu za najbolju kameru.

Venecijanski filmski festival najstariji je međunarodni filmski festival prvi puta održan 1932. godine. Od 1934. godine svake se godine održava krajem kolovoza i početkom rujna uz povijesnom Palazzo de Cinema na Lungomareu Marconi. Najprestižnija nagrada je Zlatni lav za najbolji film.

Berlinale je jedan od najvažnijih festivala u Europi i svijetu. Prvi put je održan 1951. godine. Potiče se sudjelovanje filmova iz cijelog svijeta. Glavna nagrada za najbolji film je Zlatni medvjed a nagrada Srebrni medvjed dijeli se za najboljeg redatelja, najboljeg glumca i najbolju glumicu.

Toronto film festival osnovan je 1976 godine, a godišnje privlači preko 480.000 posjetitelja. 1998 godine, magazin Variety je proglasio ovaj festival drugim najznačajnijim u svijetu (iza festivala u Cannesu) po prisustvu slavni ličnosti, prodanih ulaznica i marketinških aktivnosti. Značajka ovog festivala je ta da sam festival nema natjecateljski karakter te se ne dodjeljuju nagrade za najboljeg glumca/glumicu ili za najbolji film u klasičnom obliku od strane odabranog žirija. Glavnu nagradu za najbolji film dodjeljuje publika prema vlastitim glasovima.

Sarajevo film festival smatra se najvećim festivalom u ovom dijelu Europe. Utemeljen je tijekom opsade grada 1995. godine te ga svake godine posjećuju neke od najpoznatijih svjetskih i domaćih ličnosti. Prikazuju se filmovi iz cijelog svijeta a održava se svake godine od osnutka tijekom kolovoza. S obzirom na opsadno stanje prilikom prve godine prikazivanja očekivala se mala posjećenost na sva očekivanja premašena su posjetom od 15.000 ljudi. Festival je od tada doživio golemi porast te privlači preko 100.000 ljudi svake godine. Najistaknutije nagrade su Srce Sarajeva za najbolji igrani film, najbolji kratki film, najbolji dokumentarni film, najboljeg glumca te najbolju glumicu.

Animafest jest svjetski festival animiranog filma u Zagrebu održava se od 1972. godine. Lokaciju je odabrala ASIFA odajući priznanje ugledu i uspjehu Zagrebačke škole crtanog filma. Pobjednik središnjeg natjecanja osvaja festivalski Grand Prix te se kandidira za nagrade Oscar i Cartoon d'Or. Također se dodjeljuju nagrade za životno djelo te nagrade za izniman doprinos proučavanju animacije.

Pulski filmski festival najstariji je hrvatski filmski festival koji se održava u pulskoj Areni od 1954. godine. Kada je osnovan nosio je naziv jednostavno Filmski Festival no od 1958. godine naziva se Festival jugoslavenskog filma. Filmovi su se natjecali za mnogobrojne nagrade s obzirom na to da je sustav nagrađivanja modeliran prema dodjelama Oscara, Academy awards. Festival se 1991. nije održao zbog početka rata a 1992. je ponovno pokrenut kao Filmski festival u Puli. 1995. ponovno preimenovan i nazvan Festival hrvatskog filma kako bi se naglasio isključivo hrvatski karakter. Festival je 2001. otvoren za strane filmove te se ponovno preimenovao u Festival hrvatskog i europskog filma. Glavna nagrada je Velika zlatna arena za najbolji film.

Motovun film festival jest filmski festival u Motovunu koji je prvi put održan 1999. godine te se posvetio filmovima nastalim u malim i nezavisnim produkcijama iz svjetske filmske industrije. Festival nije glamurozan poput konkurentnih te je okrenut više prirodnim ljepotama i projekcijama pod otvorenim nebom čime se svakako ističe od ostalih festivala u državi a i u svijetu. Festival je započeo ne natjecateljskog karaktera no s godinama broj nagrada značajno raste no nagrade i dalje nisu preuzele glavnu riječ kada se govori o ovom festivalu. Glavna nagrada festivala je Propeler Motovuna te se dodjeljuje od 2000. godine za najbolji film a dodjeljuje ju međunarodni žiri. Od ostalih nagrada bitno je spomenuti Motovunski kratki, nagradu za najbolji film trajanja do 20 minuta, nagradu 50 godina koja se dodjeljuje ljudima koji su više od pola stoljeća posvetili radu na filmu te nagrada Maverick, koja se dodjeljuje autorima koji su širili granice filmskog izričaja.

2.2. Utjecaj filmskih festivala

Filmski festivali su kroz povijest generalno utjecali pozitivno na gradove u kojima su održani te okolne regije. Najveći dio njihovog utjecaja vidi se u porastu turističkih kretnji i okupiranosti smještajnih kapaciteta neposredno prije i za vrijeme trajanja samih festivala što sa sobom naravno nosi i mnoge ekonomske učinke na okolinu. U tom periodu je potrošnja najveća te veliki dio tog kolača pripada ugostiteljima koji posjetiteljima nude smještajne kapacitete te naravno okolnim restoranima, kafićima, muzejima, kazalištima etc.

Nevezano uz prvotni cilj posjete koji je svakako filmski festival, većina posjetitelja odluči uživati u kulturnoj i gastronomskoj ponudi nekog mjesta za vrijeme njihovog boravka tamo. Sve to gledano iz šire perspektive ima jako veliki utjecaj na neki grad ili regiju. Bez obzira na kratko trajanje festivala zarada je u tom periodu za neka mjesta znatno veća nego tijekom ostatka godine, nešto slično poput turističke sezone u ljetnim mjesecima, no s obzirom na povećan izvor prihoda u tom periodu pruža se mogućnost daljnjeg ulaganja u ponudu te samim time maksimalizacije profita i u ostalim mjesecima.

To se može sagledati na primjeru festivala koji se održavaju dugi niz godina pa i desetljeća poput filmskog festivala u Cannesu. U tako dugom periodu vremena i konstantnim ulaganjima turistička ponuda samog grada može do te mjere napredovati da više nisu ovisne o prihodima koji se događaju u striktno određenim periodima godine. Također. Osim ekonomskog aspekta same zarade, kulturološka ponuda svakog mjesta sa svakim novim održanim festivalom iako i nesvjesno širi.

Kulturni proizvod je definiran kao nešto neopipljivo i što ovisi o konzumaciji korisnika, te što je svake godine neki festival bolji i privlači više ljudi iz određenog sektora, tako i kulturna ponuda samog grada i time i kulturni proizvod naravno doživljavaju rast. Mjesta poput Motovuna kojem je ovaj rad i posvećen, sigurno ne bi niti približno bila toliko poznata a niti popularna masama da nisu središte nekog velikog događanja poput Motovun film festivala. Naravno, postoji i puno izuzetaka poput Berlinskog filmskog festivala, gdje je svakako riječ o jednom gradu koji se smatra metropolom i koji ima izrazito bogatu povijest i široku kulturološku ponudu. Na njihovom primjeru se više može pažnja skrenuti na činjenicu da je proizvod uvijek moguće usavršiti, dakle zašto se gradu koji već ima izrazito bogatu ponudu, ne bi dodalo još nešto novo, nešto drugačije?

Ljubitelji iz sfere filma svakako pozdravljaju takve poteze te grad time dobiva još jednu dodatnu bazu posjetitelja koju je sada moguće privući i na ostatak ponude. Moguće da je i najveći utjecaj koji su filmski festivali imali na svoje regije je izlazak iz anonimnosti te stjecanje veće popularnosti u očima javnosti. Kao što smo i ranije naveli, mjesta poput Motovuna nisu prije organizacije festivala imala toliko veliku popularnost i nisu bili popularna turistička destinacija dok se nešto u njihovoj ponudi nije promijenilo, a u ovom slučaju to je bila organizacija velike manifestacije poput filmskog festivala što nam govori koliko veliki utjecaj kultura i film mogu imati na razvoj nekog mjesta, regije i njihovog turizma.

Sličnih primjera ima svakako u većem broju te se temeljem svega može zaključiti da ne postoji mnogo negativnih utjecaja ovakvih manifestacija, izuzev svakako velikih gužvi koje mogu stvoriti, pogotovo u manjim mjestima, te samim time i većem zagađenju okoliša u trenucima trajanja, no to su sve zanemarivi faktori s obzirom na kratkotrajno trajanje samih festivala. Glavni i najbitniji zaključak bi bio da svaka aktivnost koja je u mogućnosti privući veliki broj ljudi svake godine nanovo ima tendenciju pozitivnog učinka na sve bitne aspekte nekog mjesta ili regije.

3. Motovun film festival

Zbog svojih mnogobrojnih atraktivnosti i kulturnih vrijednosti, Motovun postaje sve atraktivnije turističko odredište. Jedan od razloga rastuće popularnosti ove destinacije jest i filmski festival koji se svake godine održava u Motovunu. Motovunski je filmski festival prvi puta održan 1999. godine, te je tada bio zamišljen samo kao smotra bez dodjele nagrada. Festival su osnovali Rajko Grlić, Boris T. Matić, Mike Downey i Igor Mirković, te se on od svog osnutka svake godine održava krajem srpnja i početkom kolovoza. Ovaj je međunarodni festival ponajviše posvećen prikazivanju filmova koji su nastali u nezavisnim produkcijama i malim kinematografijama, te koji se posebno ističu svojom inovativnošću, idejom i snažnom pričom. Na festivalu se također promoviraju oni filmovi koji se teže probijaju do opće publike i velikog platna (Istrapedia).

Filmski program motovunskog festivala nastoji održati estetsku i tematsku razliku, ali i onu geografsku, te žele pokazati koliko je svijet zapravo velik i šarolik tako što publici prikazuju filmove iz što više različitih zemalja. Projekcije filmova odvijaju se u obnovljenom motovunskom kinu te na trgu pred crkvom i drugim, više improviziranim lokacijama, kao što su školsko igralište ili čak gradske zidine. Festival je, zapravo, višednevni filmski maraton na kojem neprekinute projekcije filmova počinju od deset sati ujutro, a traju do četiri sata iza ponoći. Večernje se projekcije prikazuju na otvorenom, dok su dnevne prikazane u kinu. Za posjetitelje festivala svake je godine organiziran i kamp, koji je izrazito poznat među mlađom populacijom.

Ove je godine, od 22. do 27. srpnja, održan 22. Motovunski Filmski Festival. Ovogodišnji festival poseban je naglasak stavio na populizam, kao i neke radikalnije aktualne teme, poput ksenofobije i vjerskog fanatizma. No, s druge strane, festival je na repertoaru imao više komedija i glazbenih filmova nego ikad prije, a ta dva pola zajedno, kako kaže direktor festivala, Igor Mirković, prikazuju trenutačno stanje u kojem se naš svijet nalazi. Filmski je Festival otvoren projekcijom slovenskog filma „Nikad više luzerica“, egzistencijalne komedija koja je režirana od strane Urše Menart.¹

¹Nikad bolji program Motovun film festivala [<http://hr.n1info.com/Kultura/a421462/Nikad-bolji-program-Motovun-Film-Festivala.html>]

3.1. Povijest festivala

Motovunski Filmski Festival je osnovan 1999. godine od strane skupine filmskih profesionalaca, redatelja, producenata i studenata filma, a kao protest na tadašnju apsolutnu dominaciju hollywoodskih filmova u kinima. Prva je projekcija novog festivala održana 10. kolovoza 1999. – radilo se o nijemom filmu Akija Kaurismakija, „Juha“, uz klavirsku pratnju uživo. Film se prikazivao u starom motovunskom kinu, koje je godinama prije toga bilo zatvoreno, a obnovljeno je za potrebe festivala.

Kako je film festival nastao u protestu na tadašnju dominaciju američkih filmova, Motovun Film Festival svoj program temelji na filmskim pričama koje dolaze sa svih strana svijeta, dobrim dijelom iz neovisnih produkcija i manje poznatih kinematografija. Glavna misija koju festival ima jest podržavanje različitosti i raznolikosti; žele prikazati što više različitih priča iz što više različitih zemalja svijeta. Od samog osnutka, Motovunski je Filmski Festival podržavao individualnost, neukalupljenost u normu i slobodoumnost. Inicijalno je festival zamišljen kao malen, no zbog velike popularnosti rastao je iz godine u godinu. Prva projekcija festivala održana je pred tek sedam tisuća ljudi, dok danas festival posjećuje preko četrdeset tisuća ljudi iz cijelog svijeta. Također, festival je u početku zamišljen kao ne natjecateljski, no rastućom popularnošću počele su se dodavati nagrade za prikazane filmove. Iako Motovun Film Festival danas dodjeljuje mnoge nagrade, natjecanje nikad nije bilo svrha festivala, te želja za pobjedom nikad do kraja nije obuzela izvorni duh festivala (Istrapedia).

Godine 1999. nagrada *Madein Grožnjan* u programu kratkih dokumentarnih filmova dodijeljena je filmu „Otto“, koji je snimljen pod redateljskom palicom Diane Groo te redatelja AttilaKekesija, u koprodukciji Mađarske i Hrvatske. Nadalje, 2000. godine prvi se put dodjeljuju nagrade *Propeler Motovuna* i *Motovun Online*. Naredne se godine popis nagrada širi za dvije dodatne kategorije, a to su kategorije *Posebno priznanje* i *FIPRESCI*. Potom je 2003. godine uspostavljena nagrada u regionalnoj kategoriji *odAdoA* (od Albanije do Austrije), a 2004. godine a filmskom se festivalu dodjeljuje nagrada *Jameson Short Film Award*. U međuvremenu se tijekom godina uvelo, pa i ukinulo nekoliko nagradnih kategorija, poput nagrade *Amnesty International Human Rights Award*, Neotkupljiva nagrada – *Transparency International Hrvatska*, *Nagrada Bauer* i *Nagrada publike*.

Od 2014. godine način i kategorizacija dodjele nagrada nije se mnogo mijenjao, tako da se nagrade dodjeljuju u sljedećim kategorijama: *Propeler Motovuna* jest glavna nagrada festivala, a međunarodni žiri dodjeljuje najboljem filmu u glavnom programu festivala.

Nagradu Motovunski kratki, koji je nagrada za najbolji film u trajanju od petnaest minuta, te u izboru Andreja Korovljeva, dodjeljuje prošlogodišnji pobjednik nagrade. Nadalje, FIPRESCI (Fédération Internationale de la Presse Cinématographique) najstarije je i najuglednije udruženje filmskih kritičara svijeta, koje čine članovi iz pedesetak svjetskih zemalja. Motovunski je filmski festival na popisu uglednih filmskih festivala na kojima se dodjeljuje ova prestižna nagrada. Nagrada Maverick namijenjena je autorima koji šire granice filmskog izričaja svojim pričama, koje su ispunjene individualnošću, inovativnošću i slobodoumnošću, što su ujedno i glavne ideje iza samog nastanka Motovunskog Filmskog Festivala. Posljednja nagrada koja se dodjeljuje na festivalu, nagrada Pedeset godina, namijenjena je umjetnicima koji su više od pola stoljeća posvetili radu na filmu i u filmskoj industriji, te su svojim rado ostavili trajni utisak u filmskoj umjetnosti.²

Premda je riječ o malom festival koji traje samo pet dana i u programu svake godine prikazuje oko sto filmskih naslova (dvadeset pet filmova u glavnom programu), svojim jedinstvenim konceptom kombinacije kvalitetnog filmskog programa, zabave i jedinstvenog ambijenta festival je stekao popularnost među uglednim filmskim autorima. Gosti festivala tako su bili neki od najvažnijih autora današnjice, kao što su Paul Thomas Anderson, Stephen Daldry, Ken Russel, Istvan Szabo, Mika Kaurismaki, Terry Jones, Andrej Zvjagincev, Ulrich Seidl, Terence Davies, PawelPawlikowski poznati glumci Vanesa Redgrave, Bibi Anderson, EraldJosephson, Jason Biggs, Amanda Plummer, Miki Manojlović, Rade Šerbedžija, JalilLespert, te deseci filmskih autora iz Hrvatske i regije.

²<https://motovunfilmfestival.com/nagrade/>

4. Utjecaj Motovun film festivala

Turizam istarskog grada Motovuna posljednjih dvadeset godina cvjeta tijekom ljetnih mjeseci, upravo zbog Motovunskog Filmskog Festivala koji se održava krajem srpnja svake godine. Filmski je festival od samog osnutka bio ponajviše fokusiran na umjetničku stranu filmova, osobito onih filmova koji su bili zasjenjeni hollywoodskim divovima, koji su nastali u manjim i nisko-budžetnim produkcijama, a nagrade i titule bile su u drugom planu. No posljednjih je godina festival počeo poprimati obrise razuzdane zabave ili kakvog tuluma, te su kultura i umjetnost zasjenjeni i gurnuti u drugi plan. Potrebno je, dakle, pokušati se vratiti korijenima Filmskog Festivala kakav je on bio u svojim počecima, ali isto tako zadovoljiti potrebe one publike koja posjećuje festival s namjerom kulturnog i umjetničkog uzdizanja, kao i potrebe mlađe publike koja u Motovun dolazi za vrijeme filmskog festivala kako bi se zabavili i opustili. Organizatori festivala trebali bi pronaći određenu sredinu između zarade i kulture, kako bi se zadovoljile potrebe sveopće publike koja posjećuje festival.

Motovun Film Festival, baš kao i drugi festivali, može imati promidžbenu ulogu te svoju destinaciju učiniti poželjnijom za turističke posjete, te pridonositi samoj reputaciji grada u očima šire javnosti kao festivalskog grada. Festivali – filmski ili neki drugi – imaju određene prednosti i nedostatke. Pozitivna strana organizacije bilo kakvog festivala jest fleksibilnost u organizaciji, utjecaj koji festival ima na imidž i promociju destinacije publici, te njihova uloga u promociji kulturne raznolikosti. Neki nedostaci organiziranja festivala, a s kojima se nosi i Motovun Film Festival, jesu zagađenje okoliša te buka i ometanje lokalnog stanovništva. No unatoč tome, ovaj je filmski festival u prednosti zbog lokacije i originalnosti, te zbog godišnjeg doba za vrijeme kojeg se održava. Ljetni festivali često su uspješniji i posjećeniji od onih koji se održavaju u drugim godišnjim dobima, jer ljudi tijekom ljeta češće putuju, odlaze na odmore, a osobito mladi ljudi, koji su ciljna publika ovog festivala, imaju više slobodnog vremena.

Nadalje, organizacija festivala, osobito u manjim sredinama kao što je to Motovun, potiče ekonomski i kulturni napredak zajednice. Tako i motovunski filmski festival promovira i potpomaže kulturnom razvoju i uzdizanju, te osigurava socio-ekonomski napredak lokalne zajednice. Uz to, festival svake godine osigurava ekonomsku korist regije, kao i jačanje imidža i turističkog položaja regije. Doprinos koji festival ima na regiju vidljiv je i iz same činjenice da ga posjećuju deseci tisuća ljudi na godišnjoj razini. Kako u vrijeme održavanja festivala regiju posjećuju veći broj turista negoli tijekom ostatka godine, to znači bolju zaradu

i za druge ambijente Motovuna. Turisti koji požele odmoriti od maratonskog prikazivanja filmova, imaju mogućnost uživati u raznim atrakcijama koje nudi grad. Također, mogu kušati autentičnu istarsku kuhinju u mnogim restoranima, poput raznim domaćih mesa kao što su pršut, žlomprt, zarebnjak ili panceta, kao i domaću perad te voće i povrće iz vrtnjaka. Motovun također ima ponudu restorana koji su specijalizirani za jela sa svježim tartufima, a nude i istarsku maneštru, domaće fuge i divlje šparoge. Dakle, filmski festival u regiju dovodi mnoge turiste, a to zauzvrat restoranima osigurava bolji posao i zaradu tijekom festivala.

Također, tijekom trajanja festivala, promet je veći i u hotelima, odnosno apartmanima u Motovunu. Mnogi posjetitelji festivala, osobito oni mlađi, tijekom trajanja svih projekcija odlučit će ostati u kampu na brijegu. No ima onih turista koji će radije platiti za ugodan smještaj, pa tako festival donosi promet i apartmanima u Motovunu. Naravno, u vrijeme kada grad vrvi turistima i lokalni poslovi prolaze bolje. Na sve ove načine, Motovun Film Festival pridonosi socioekonomskom napretku i prosperitetu regije.

Od osnutka ovog filmskog festivala, dakako, za ljetnih mjeseci posjete turista Motovunu su veće, pa je samim time veća i zarada. Kao što je već navedeno, Motovun postaje sve traženija turistička destinacija, ne samo zbog svoje bogate kulturne i povijesne baštine, već ponajviše zbog sve veće popularnosti filmskog festivala. Motovunski je filmski festival specifičan svojom tematikom, ali isto tako i repertoarom koji nudi posjetiteljima. Za razliku od nekih drugih filmskih festivala koji se održavaju u Hrvatskoj, Motovunski Filmski Festival u svojoj ponudi prikazuje filmove, ponajviše europske, koje turisti ne bi imali priliku pogledati drugdje, a da nije do ovog festivala, možda ne bi niti čuli za neke od filmova koji se prikazuju. Još jedna od posebnosti Motovunskog Filmskog Festivala jest i način prikazivanja filmova, koji, osim što se prikazuju u starom motovunskom kinu koje je obnovljeno upravo za potrebe festivala, turistima omogućuju da u projekcijama uživaju pod zvjezdanim nebom. Atmosfera festivala je ugodna i privatna upravo zbog ovakvog pristupa projekcijama, koje se također održavaju maratonski tijekom cijelog dana.

Slično Motovun Film Festivalu, još jedan izrazito popularan filmski festival u Hrvatskoj jest i Pulski film festival. No, za razliku od Motovuna, koji fokus stavlja na kinematografske produkcije manje poznatih filmova te na raznolikost i individu, Pula film festival imao je kroz svoju povijest mnoge uspone i padove. Dok je Motovun Film Festival od osnutka stjecao samo sve veću popularnost svakom svojom godinom postojanja, Pulski je film festival imao periode izrazito niske popularnosti. 1995. godine, nakon četverogodišnje

stanke koju je festival pretrpio zbog rata, preimenovan je u Festival hrvatskog filma, te su sve projekcije bile isključivo hrvatski filmovi. Ovaj potez se pokazao kao loš za popularnost festivala, koja je izrazito pala u tom periodu, jer se hrvatska filmska industrija pokazala izrazito neproduktivnom na godišnjoj razini. Zbog toga je festival 2001. godine prvi puta u svojoj povijesti počeo prikazivati i strane filmove, no naglasak je još uvijek većim dijelom na hrvatskoj kinematografiji. Festival se održava u pulsom amfiteatru, zbog čega je i sama atmosfera projekcija drugačija nego u Motovunu. Dok je u Motovunu zbog vanjskog prikazivanja filmova na brijegu i malom motovunskom kinu atmosfera podosta intimna, Pula film festival nema prisutnu takvu intimu događaja. Iako je ovaj festival najpoznatiji u Hrvatskoj, pa tako i najstariji, Motovun je film festival zbog svoje autentičnosti i želje za prikazivanjem raznolikog sadržaja kroz godine stekao veću globalnu prepoznatljivost i popularnost.

Što se tiče turističkog utjecaja koji je festival tijekom godina imao, ne samo na grad Motovun, već na cijelu istarsku regiju, očito je da je taj utjecaj bio pozitivan. Motovunski je Filmski Festival svjetski poznat, te je od svog osnutka, kada ga je za prvu projekciju posjetilo tek nekoliko tisuća ljudi, procvao u globalni fenomen i prestižan festival koji posjećuju deseci tisuća ljudi svake godine. No ipak, postaje očigledno da ograničavanje festivala isključivo na film možda ipak nije dovoljno, već je potrebno posjetiteljima osigurati zabavu i nakon što program završi. U svojoj trećoj godini održavanja, filmski je festival zaradio reputaciju „hrvatskog Woodstocka“, upravo zbog „partijanerske“ naravi posjetitelja te zbog neorganiziranosti u izvedbi, kao i promjene percepcije javnosti o festivalu.

Osim vlastitog uspjeha koji je festival imao tijekom godina održavanja, Motovunski Filmski Festival imao je velik utjecaj na cijelu festivalsku scenu u Hrvatskoj. Tako je Vanja Kaluđerčić, inspirirana ovim filmskim festivalom i njegovom tematikom, pokrenula zagrebački *Human rights* festival. Motovunski festival također je nadahnuo najuspješniji i najozbiljniji festival u regiji, Sarajevo film festival.³

Dakle, ovaj je filmski festival tijekom godina postojanja i održavanja postignuo golemi uspjeh, ne samo u Hrvatskoj, već i Europi i cijelom svijetu. Svake godine mladi ljudi, prestižni filmski kritičari te ljudi željni kulturnog uzdizanja i nesvakidašnje umjetnosti posjećuju Motovun kako bi prisustvovali ovom prestižnom festivalu. Iako je festival i danas veoma popularan i posjećen, još uvijek postoji mjesta za napredak – kako bi se

³Motovun kao Woodstock, samo s filmovima [<https://www.jutarnji.hr/arhiva/motovun-kao-woodstock-samo-s-filmovima/3880035/>]

maksimalizirala zarada festivala, potrebno je iskoristiti gotovo neograničen prostor u okolici brijega za smještaj turista tijekom trajanja samog festivala. Isto tako, može se poraditi na metodama oglašavanja festivala široj javnosti, kao i turistima koji prvi puta posjećuju Hrvatsku i Istru.

Ovogodišnji, 22. Motovun Film Festival, odstranio se od ideje da će publiku privući isključivo prikazivanjem filmova. Tako je festival ove godine naglasak stavio i na očuvanje okoliša – što je veliki problem festivala općenito, zbog velikog prometa i neizbježnog zagađenja. Zagađenje okoliša je danas vrlo važna tema, pa je obraćanje pozornosti na taj aspekt organizacije festivala također dobar marketing za budući imidž Motovuna. Na festivalu je tako ove godine organizirana kuharska radionica, koja se održala u subotu, 27. Srpnja, podno motovunskog brda. Kuhar Goran Zgrablić putem radionice je zainteresirane posjetitelje učio iskoristiti svu hranu, te im je pokazao kako se hrana može reciklirati. Posjetitelji kampa naučili su kako prenamijeniti hranu umjesto da ju bace, a uz pomoć kuhara su napravili dva tradicionalna istarska jela, te su nakon radionice bili ohrabreni da postave pitanja i dobili su savjete kako iskoristiti hranu sljedeći dan.

Još jedna stvar kojom se ovogodišnji festival može pohvaliti jest odbacivanje jednokratne plastike, što također doprinosi očuvanju okoliša. Ovogodišnja parola festivala bila je „Naše čaše nisu za bacit“. Festival se ove godine pridružio globalnoj akciji *Plastic Free*, koja za cilj ima podizanje svijesti o dugotrajnim posljedicama korištenja jednokratne plastike za okoliš i žive organizme. Motovun je u suradnji s *Greenpeace Hrvatska* organizirao predavanje za posjetitelje kampa a temu zagađenja okoliša, te utjecaja koji jednokratna plastika ima na okoliš. Govorilo se o zagađenju mora i oceana, te organizaciji čišćenja plaža i načinima na koje svatko može pozitivno utjecati na očuvanje okoliša. Nakon predavanja održana je i radionica izrade neškodljive kozmetike, koja je mnoge posjetitelje potaknula da sami počnu raditi vlastitu kozmetiku koja nije toliko štetna prirodi kao kemijski prerađeni proizvodi.⁴

Organiziranje radionica i predavanja vezanih uz trenutno važne globalne teme ima pozitivan utjecaj ne samo na imidž festivala i njegove destinacije, već također pridonosi i posjećenosti festivala od strane turista koji su zainteresirani za takve teme. Poticanje svojih posjetitelja na veću osviještenost o zagađenju okoliša je dobar potez organizatora festivala za buduće turističke uspjehe i poboljšanje slike festivala u javnosti.

⁴Greenpeace u kampu [<https://motovunfilmfestival.com/greenpeace-u-kampu/>]

4.1. Usporedba s Pulskim festivalom

Za razliku od Motovun Film Festival, koji pokušava u svojim projekcijama progurati manje poznate kinematografije i filmove, Pula film festival u svojem repertoaru često prikazuje upravo popularne hollywoodske filmove. Tako je na prvom festivalu, koji je održan 1953. godine, polovica prikazanih filmova bilo upravo iz Hollywooda. Osim američkih filmova, na festivalu su se prve godine prikazali i japanski, talijanski i francuski filmovi, no neameričke su projekcije bile u manjini. Ta je godina zapravo označavala vrijeme prije službenog otvorenja festivala, koji je po prvi put otvoren dogodne, 1954., kao revija hrvatskog filma. Vidna razlika između Motovun film festivala i Pulskog festivala jest u repertoaru – dok Motovun izbjegava prikazivati filmove hollywoodskih divova koji su naširoko dostupni, većinski dio prikazanih filmova na Pulskom festivalu jesu upravo američki filmovi. Tek 2000. godine festival donosi odluku o „europizaciji“ festivala, nakon čega se, uz hrvatske i američke filmove, počinju prikazivati i europski filmovi.⁵

Još jedna razlika između dvaju festivala jest trajanje projekcija. Dakako, Pula film festival je ipak veći od motovunskog festivala te može primiti veći broj posjetitelja, no on isto tako i dulje traje. Više puta se dogodilo da su projekcije produljene, u jednom navratu čak i do dvanaest dana. Dok motovunski festival svake godine traje po četiri dana, pulski festival se standardno održava i dulje od tjedan dana, pa je tako projekcija filmova raspršena više nego na Motovun Film Festivalu. Isto tako, dulje trajanje festivala pruža mogućnost veće turističke posjete tijekom događaja. No, kao što je rečeno, razlika između ovih festivala u srži je ta da se u Motovunu prikazuju filmovi koji su manje poznati i manje dostupni, a neki od njih nemaju priliku biti prikazani široj publici, dok se na pulskom festivalu prikazuju američki filmovi koji su široko dostupni. Upravo je ovo jedan od razloga zašto je Motovun film festival drukčiji i inovativniji od pulskog.

⁵<http://arhiv.pulafilmfestival.hr/ea/61-film-festival-in-pula/povijest/index.html>

4.2. Usporedba sa Sarajevo film festivalom

Sarajevo film festival je najveći festival u ovom dijelu Europe te se i u svjetskim okvirima smatra velikim i poznatim festivalom koji posjećuju i mnoge Hollywoodske zvijezde.

Festival je relativno nov, isto kao i Motovun film festival te se održava samo 4 godine više od Motovunskog, no razlika u utjecaju i posjećenosti je ogromna. Sarajevo film festival godišnje posjeti preko 100.000 ljudi te ugošćuju poznate ličnosti iz svijeta filma čemu Motovun ne može konkurirati.

Vrijedi spomenuti da je Sarajevo za razliku od Motovuna veliki grad te je zapravo posjeta tijekom održavanja festivala u velikom broju manja od stanovništva grada dok u slučaju Motovuna posjeta festivala daleko premašuje samo stanovništvo grada što je još jedan pokazatelj koliko je Motovun značaj za filmsku industriju Hrvatske.

Veliki dio Sarajevo film festivala se za razliku od Motovuna održava jednim dijelom u zatvorenom prostoru te se veliki dio projekcija gleda u Narodnom kazalištu ispred kojih se uvijek postavi crveni tepih, dio projekcija prikazuje se u otvorenom kinu Metalac čime se može povući jedna sličnost s Motovunom, a ostatak projekcija je ponovno u zatvorenom Bosanskom kulturnom centru i još 5 kina diljem grada. Na takav način Sarajevo film festival uključuje skoro cijeli grad u svoj festival te nema stanovnika koji nije svjestan što se oko njega događa.

Mnogo filmova koji se prikazuju na Sarajevo film festivalu postižu dobre rezultate i kasnije u filmskoj produkciji. 2001. godine Europska filmska udruga uvrstila je Sarajevo Film Festival među jedanaest festivala koji nominiraju filmove za nagradu "Najbolji europski kratki film" te je te iste godine pobjednik festivala „Ničija zemlja“ kasnije osvojio i nagradu Oscar u SAD-u.

Isto kao i Motovun film festival, potiče razvoj mladih umjetnika no čine to na mnogo većoj razini u svom programu Talents Sarajevo. Talents Sarajevo je obrazovna platforma i mjesto susreta mladih filmskih profesionalaca u usponu i vremenom je postao najprestižniji filmski trening u regiji.

25. Sarajevo film festival održan ove godine bio je pod pokroviteljstvom UNESCO-a kao događaj posvećen promoviranju dijaloga i tolerancije putem umjetnosti.⁶

⁶ <https://www.sff.ba/>

5. Statistika posjećenosti

Tablica statističkih podataka

	Noćenja u mjesecu održavanja festivala	Noćenja kroz godinu	Postotak u mjesecu održavanja festivala	Postotak noćenja na razini Istre
2009. godina	1.092	8.279	13,19%	0,04%
2010. godina	1.352	10.410	12,99%	0,05%
2011. godina	3.538	17.289	19,34%	0,08%
2012. godina	4.841	24.352	19,88%	0,11%
2013. godina	8.903	32.450	27,43%	0,15%
2014. godina	8.201	32.682	25,10%	0,15%
2015. godina	8.551	37.360	22,89%	0,16%
2016. godina	9.920	39.795	24,93%	0,16%
2017. godina	10.570	49.176	21,49%	0,17%
2018. godina	11.564	47.071	24,57%	0,17%
2019. godina	11.925	52.555	22,69%	0,18%

***NAPOMENA:** podaci za 2019. godinu vode se za sada samo do 10. mjeseca.⁷

⁷ <https://www.istra.hr/hr/business-information/istra-u-medijima/statistika>

Iz tablice statističkih podataka vidljiv je visok rast turističke posjećenosti Motovuna u posljednjih 10 godina te se porast svakako može pripisati i godišnjem održavanju filmskog festivala u Motovunu. U posljednjem je desetljeću tako zabilježen porast od 534% u samoj posjećenosti Motovuna kroz godine (u svom vrhuncu 2019. godine) a porast od 992% u posjećenosti Motovuna u srpnju, mjesec trajanja festivala – (vrhunac u 2019. godini.) S obzirom da je ovogodišnji Motovun film festival vodio politiku „bez plastike“ po prvi puta u svojoj povijesti, a također i kao prvi od svih hrvatskih festivala ne čudi da su noćenja za vrijeme festivala u ovoj godini dosegla svoj vrhunac.

Statistika u svojoj detaljnijoj razradi također pokazuje da je velika količina posjećenosti zapravo stranih gostiju čime se zaključuje da je i Motovun film festival izrazito popularan među stranim redateljima, filmašima, a i publikom u svojoj cjelini. Cjelokupni podaci vidljivi su u statistikama turističke zajednice Istre te pokazuju trend prema kojem u većem broju prevladava količina stranih gostiju te se svakako utjecaj festivala može i ovdje pripisati činjenicom da mnoštvo stranih gostiju ranije nije pokazivalo toliki interes za Motovunom.

Iako je i u toj rubrici očit napredak u posljednjih 10 godina iz podataka je također vidljivo da u svojoj posjećenosti Motovun u niti jednom trenutku ne dostiže niti 1% posto od ukupnih noćenja u cijeloj Istri što ostavlja dojam da je moguće još dodatno unaprijediti sve sadržaje te da sam festival još ima mnogo potencijalnih gostiju koje može s vremenom i dobrim programom privući.

Zanimljivo je primijetiti porast posjete od 2012. do 2013. godine kada je zabilježena razlika od 4062 noćenja ili porast od 84% u noćenjima. U navedenom podatku utjecaj filmskog festivala osobito je vidljiv jer pokazuje koliko dobar program i dobar marketing festivala mogu samo u jednoj godini drastično utjecati na posjećenost grada. S obzirom da je taj podatak u nadolazećim godinama samo rastao, no nikada do te razine, možemo 2013. godinu obilježiti kao ključnu u porastu posjećenosti Motovuna zbog utjecaja koji je filmski festival imao. 16. Motovun film festival prvi puta u svojoj povijesti dio projekcija je preselio i na susjedno brdo Buzet.

Navedena odluka je donesena zbog svih filmskih entuzijasta koji Motovun izbjegavaju zbog prevelike gužve zbog količine ljudi na malom prostoru. Iako su na susjednom brdu prikazana samo tri filma ipak je mala ali znatna promjena uspjela privući puno više posjetitelja u Motovun tijekom trajanja festivala. Na program izvođenja su također i dodali posjet zavičajnom muzeju u Buzetu te na taj način dodatno proširili svijest o kulturi mjesta te uz već provjereni program dodali jedan mali novitet koji se zadržao u nadolazećim godinama.

Iz prikazanog je također vidljivo da je Motovun film festival mogao na mnogo bolji način iskoristiti porast posjećenosti Motovunu u 2017. godini u odnosu na 2016. godinu. U 2017. godini Motovun je imao 9.381 noćenje više nego protekle godine dok je za vrijeme festivala broj noćenja porastao za samo 650 noćenja. Vidljiva je propuštena prilika od strane organizatora koji su uz bolji program i bolje oglašavanje zasigurno mogli privući značajan broj tih posjetitelja i na festival.

Iako je vidljiva propuštena prilika tendencija rasta se ipak nastavila te je ovogodišnji festival imao rekordnu posjećenost. Zabilježen je najveći broj noćenja za vrijeme festivala te također najveći broj noćenja općenito u Motovunu. S obzirom koliko svijest u svijetu raste zbog stanja okoliša, porastu posjećenosti je svakako doprinijela činjenica da je na ovogodišnjem festivalu zabranjena uporaba plastike u svakom obliku čime su organizatori festivala pokazali da su u stanju pratiti nove trendove u svijetu te da se ne boje uvesti novitete kojima bi mogli privući još gostiju.

6. Zaključak

Filmski festivali od svojih samih početaka pa do danas postali su jedno od najvećih mogućih tržišta za prikazivanje filmova javnosti te samim time i njihovu kasniju distribuciju na velike ekrane. Svojom prisutnosti svake godine potiču razvoj filmskih industrija u svojim regijama i širenje mreže poznanstava između filmaša koje bi bez njih mnogo teže ostvarili. Kao što je i ranije spomenuto filmaši koji na takav način postignu određen uspjeh festivalu nadoknađuju tako da im svake godine donose sve kvalitetnije filmske uratke a nastavno podižu i popularnost samog festivala. Nastavno na to festival svake godine podiže svoju vlastitu kvalitetu i gradu ili mjestu gdje se održava donosi još veću posjetu i zaradu svake godine.

Festivali jako pozitivno utječu na mjesta u kojima se održavaju na način da ih medijski eksponiraju i privlače veliku količinu turista koji ih možda zbog nekih drugih stvari nikada ne bi posjetili. Najbolji primjer spomenute tvrdnje u svjetskim okvirima je francuski Cannes koji mnogima ne bi bio poznat da se u njemu održava možda i najveći svjetski filmski festival. Većina osoba koja posjećuje mjesto zbog filmskog festivala odluči uživati u kulturnoj i gastronomskoj ponudi nekog mjesta za vrijeme njihovog boravka tamo. Sve to gledano iz šire perspektive ima jako veliki utjecaj na neki grad ili regiju. Može se zaključiti da ne postoji mnogo negativnih utjecaja ovakvih manifestacija na regiju, grad ili mjesto, osim možda gužvi koje mogu stvoriti, a koja dovodi do možebitnog zasićenja od strane drugih turista no s obzirom na kratko trajanje festivala nije uobičajeno da negativno pogode mjesta.

U Hrvatskoj postoje mnogi filmski festivali, no daleko najpopularniji i najposebniji jest Motovun Film Festival, koji se održava u malo istarskom gradu Motovunu. Svake godine, Motovun Film Festival donosi filmove iz cijelog svijeta, a osobit je fokus na filmovima koji su drugačiji od drugih svojom pričom, tematikom ili razmišljanjem. Festival podupire iznimnu individualnost i slobodoumnost, pa tako privlači publiku iz cijelog svijeta prikazivanjem filmova koji su često nepoznati široj publici. Otkako se počeo održavati prije kojih dvadeset godina, Motovun Film Festival je imao velik, a i pozitivan utjecaj na motovunsku regiju.

Turistički prosperitet veći je danas nego ikad prije tijekom vrućih ljetnih mjeseci za kojih se održava festival. Producenti, režiseri, a i „obični“ ljudi željni kulturnog uzdizanja svake godine posjećuju ovaj prestižni filmski festival na malom hrvatskom poluotoku. Iako je Motovun prije osnutka festivala bio relativno nepoznat, danas je ovaj festival poznat u cijelom

svijetu, pa tako i svake godine privlači nove turiste, a i vraća one stare, te time donosi i veću zaradu. Ovaj je festival premašio sva očekivanja, te porastao u tolikom razmjeru da je posljednjih godina postalo problematično smjestiti toliko veliku publiku tijekom projekcija filmova.

Iako je filmski festival imao iznimno velik uspjeh i dobar turistički utjecaj na regiju, potrebno je bolje iskoristiti prostor brda tijekom festivala, te na taj način optimizirati ne samo zaradu, već i doživljaj turista koji iz mnogih svjetskih zemalja putuju upravo u Hrvatsku kako bi dobili doživljaj europskog filma.

Kao što je i ranije spomenuto najveću mogućnost napretka možemo sagledati u infrastrukturi i korištenju raspoloživog prostora. Jasno je da ljudi ne vole gužve te se zbog prenapučenosti onako malog mjesta za vrijeme festivala jako velik broj ljudi ne odlučuje na dolazak. Broj posjetitelja bi se mogao uvelike povećati kada bi se počela više koristiti okolna brda za određene projekcije što bi i samom festivalu s vremenom ponudilo mogućnost drastičnog širenja svoje ponude. Na primjeru iz 2013. godine prema statistici vidljivo je koliko potez širenja na okolna brda i mjesta može pozitivno utjecati na trend posjećenosti mjesta. S obzirom na manju gužvu veći broj ljudi je u mogućnosti uživati u projekcijama te ja također i veći broj ljudi u mogućnosti posjetiti Motovun iz drugih razloga za vrijeme trajanja festivala.

2017. godine postalo je jasno koliko se može dobiti ali koliko i izgubiti činjenicom da gužva ljudima otežava posjet Motovun film festivalu. Iako je samo mjesto doživjelo ogroman porast u posjetama i noćenjima, isto se nije odrazilo na posjećenost festivala i noćenja za vrijeme srpnja kada se festival održava. Iako je posjećenost i dalje bila u trendu porasta ipak se može smatrati da je razlika minimalna s obzirom na posjećenost Motovuna kroz godinu. Optimizacijom prostora za prikazivanje većeg broja projekcija postići će se također i veća posjeta Motovunu za vrijeme srpnja što je svakako u korist svim uključenima, od organizatora, do stanovnika mjesta.

Temeljni zaključak bi dakle bio da je Motovun film festival zaista pozitivno utjecao na samu posjećenost Motovuna te na rast zajednice kao takve no i dalje ostaje mnogo prostora za daljnji napredak što se može vidjeti u usporedbi s drugim festivalima sličnog formata te sagledavši samo korištenje postojeće i potencijalne infrastrukture te boljeg i većeg korištenja prirodnih resursa koji su dostupni u okolnom području.

7. Literatura

7.1. Knjige i članci

1. Marketing and selling your film around the world – John Durie, Anika Pham, Neil Watson
2. FILM FESTIVALS: AN EMPIRICAL STUDY OF FACTORS FOR SUCCESS - SANDRA GRUNWELL and INHYUCK “STEVE” HA
3. Global Television and Film – Colin Hoskins, Stuart McFadyen, Adam Finn

7.2. Internetski izvori

1. HAVC <https://www.havc.hr/hrvatski-film/festivali-u-hrvatskoj>
2. Hina (2019.) „Nikad bolji program Motovun film festivala“
<http://hr.n1info.com/Kultura/a421462/Nikad-bolji-program-Motovun-Film-Festivala.html>
3. HRČAK <https://hrcak.srce.hr>
4. Istrapedia <https://www.istrapedia.hr/hrv/332/motovun-film-festival/istra-a-z/>
5. Motovun Film Festival <https://motovunfilmfestival.com/o-festivalu/>
6. Povijest Motovuna [<http://www.motovun.hr/index.php/opci-podaci/povijest-motovuna>]
7. Pula film festival <http://arhiv.pulafilmfestival.hr/ea/61-film-festival-in-pula/povijest/index.html>
8. Turistička zajednica Istre <http://istra.hr>
9. Turistička zajednica općine Motovun <http://www.tz-motovun.hr/>